

Beste workshopleider,

Jij gaat straks met je team de toekomst van het onderwijs verkennen. Wat gebeurt er als je onderwijs volledig verplaatst naar een digitale omgeving en als niet alleen leraren maar ook AI leerlingen gaan begeleiden? Nog niet zo lang geleden konden we ons hier nog nauwelijks een voorstelling bij maken. Maar inmiddels heeft vrijwel iedereen in het onderwijs de mogelijkheden én tekortkomingen van online-onderwijs zelf ervaren. Computers, het internet en AI, ze indringend steeds dieper door in de school. Wat betekent dit, waar gaat dit heen? En belangrijker nog hoe willen we in het licht van deze ontwikkelingen dat het onderwijs er in de toekomst uit gaat zien?

Dit is dan ook het moment om met elkaar stil te staan bij de impact die technologie kán hebben op het onderwijs en hoe dit zich verhoudt tot jouw visie op onderwijs. De online workshop Bloom begeleidt jou en je team in dit gesprek en geeft input om je visie op ICT te ontwikkelen of aan te scherpen.

Waarom deze workshop?

We leven in spannende tijden. Kunstmatige intelligentie en geavanceerde robotica zullen de manier waarop wij leren, werken en samenleven verstrekkend veranderen. Maar hoe deze veranderingen gaan uitpakken staat niet vast. Dit moeten we met zijn allen uitvogelen. Wat niet vanzelfsprekend is.

Computerprogramma's weerspiegelen nu vooral de waarden van de programmeurs die ze hebben geschreven en de bedrijven die ze op de markt brengen. Deze waarden zijn niet per se dezelfde als die in het onderwijs – wat niet per se wil zeggen dat ze slecht zijn. Maar het is wel zo dat de mensen die op dit moment bouwen aan de digitale samenleving van morgen meer kennis hebben over de mogelijkheden en consequenties van deze ontwikkeling. Deze machtsongelijkheid is niet goed, want de toekomst is van ons allemaal. We moeten dus een inhaalslag maken.

Om te onderzoeken wat digitalisering kan betekenen voor het onderwijs van morgen hebben we deze online scenarioworkshop gemaakt. We hopen dat het inspireert, confronteert en informeert. En we hopen dat het bijdraagt aan de gezamenlijke discussie, kennisopbouw en visievorming. Want de beste manier om de toekomst te voorspellen is door hem zelf mede vorm te geven.

Wat ga je doen en wat levert deze workshop op?

Als durfinvesteerder reis je naar het jaar 2040 om daar te ontdekken wat de Digitale Revolutie kan betekenen voor het onderwijs. Aan de hand van toekomstverhalen, historische colleges en discussievragen word je ondergedompeld in een mogelijke toekomst van het onderwijs en uitgedaagd om met een kritische blik te kijken naar de impact van technologie. Waar kan technologie écht bijdragen aan onderwijskwaliteit en waar staat het belangrijke onderwijswaarden in de weg? Hoe kan de onderwijssector de regie op digitalisering (her)pakken en publieke waarden borgen? Aan het einde van de workshop heb je als team een gezamenlijk statement geformuleerd waarmee jullie waardes m.b.t tot ICT kan formuleren. De workshop komt beter tot z'n recht als je er meteen een tweede sessie/dagdeel aan koppelt waarin je aan de slag gaat met de inzichten en urgentie die de workshop levert. Kijk bijvoorbeeld op

<http://bloomworkshop.nl/dossier/#meerinfo> voor mogelijkheden hiervoor.

Dus in het kort, je gaat in de workshop:

1. **In gesprek** – Je gaat met je team in gesprek over de invloed van ICT op het onderwijs en samenleving.
2. **Kennis opbouwen** – Je verbreedt je kennis over digitalisering en technologieën zoals kunstmatige intelligentie en datakluizen.
3. **Visievorming** – Samen verzamel je input om jullie visie op ICT te ontwikkelen of aan te scherpen.

DE PRAKTISCHE ZAKEN

Tijdsduur & groepsgrootte – De workshop biedt veel stof tot nadenken

en maakt veel los. Idealiter is de workshop onderdeel van een dagprogramma zoals een studie of strategiedag. Waarin het ochtenddeel de workshop als input gebruikt, en in het middagdeel ruimte ingeruimd kan worden om de opgedane inzichten te bespreken en te vertalen naar concrete stappen in de eigen organisatie.

De workshop bestaat uit twee delen. Een individueel voorbereidingsdeel, met introductievideo en nulmeting, wat ongeveer 30 min duurt en de workshop zelf die zo'n tweeënhalf uur duurt en geschikt is voor een groep tot 10 tot 20 personen. Tweeënhalf uur is een lange zit, daarom zijn er ook twee korte pauzes, mocht je daar gebruik van willen maken. Desondanks is het fijn als je wat ruimer in de tijd zit aangezien de workshop over het algemeen tot veel gesprekstof leidt. Wil je de workshop met meer dan tien mensen doen neem dan meer tijd, is de groep veel groter splits dan op in meerdere parallele sessie met elk een eigen workshopleider.

Workshop benodigheden – Belangrijkst potentiële spelbreker is een slechte, drukke en/of instabiele internet verbinding. Verder is het goed te lette op dat je een groot scherm hebt en degelijk geluid.

Online of op locatie – De workshop kan je op locatie doen (wat de voorkeur verdient) met de workshop op groot scherm, of in een online videoconferentie (via Teams, Zoom, etc.). Wanneer je als workshop leider een online sessie leidt is niet alleen belangrijk dat je te zien en te horen bent, maar als je je scherm deelt moet je ook zorgen dat je de audio van je computer deelt. Anders klinken de filmpjes in de workshop niet fijn. Hoe je computer audio te delen in: [Teams \(link\)](#) en [Zoom \(link\)](#).

Scherms resolutie – Let op: **De workshop heeft een minimum resolutie van 1280 x 800 pixels** en is gemaakt voor een laptop of desktop PC (op tablets en touchscreens werken sommige functies niet goed).

Jouw rol als workshopleider

- **Bekijk** alvast de verschillende **stappen** in de workshop, dan ben je voorbereid.

- **Nodig je team uit** en zorg voor de benodigdheden. Hier kun je [deze voorbeeld uitnodiging](#) gebruiken.
- **Bestudeer de resultaten uit de nulmeting.** Deze krijg je voorafgaand van de deelnemers in je email (zie voorbeeld uitnodiging).
- **De eerste stap in de workshop is aan jou om in te vullen.** Een paar tips:
 - **Vertel de groep waarom** jullie deze workshop volgen, **en wat** jullie gaan doen.
 - **Maak het persoonlijk.** Deel een eigen positieve en/of negatieve ervaring m.b.t. digitalisering in het onderwijs.
 - Gebruik naar hartenlust de uitleg aan het begin van de handleiding voor je introductie
 - **Lees de resultaten van de nulmeting ter voorbereiding**, dit kan aanknopingspunten voor gesprek leveren.
 - **Warm de groep even op met een speelse oefening**, zodat iedereen even de ruimte kan geven aan z'n gevoel en verwachtingen over wat jullie gaan doen.
 - Bijvoorbeeld: Laat iedereen kort te laten opstaan om in te kunnen stappen in de tijdmachine. Voordat ze instappen vertellen ze 1) hoe ze zich vandaag voelen, en 2) wat ze van deze reis hopen op te steken. Als iedereen klaar is, is het 'tijd om te vertrekken'.
- **Start de workshop.** De stappen in de workshop wijzen zich vanzelf.
- **Bewaak de tijd.** In de workshop zitten timers om je hierbij te helpen.
- **Lees de teksten op het scherm hardop**, zodat de hele groep het verhaal kan volgen.
- **! — Gebruik de pijltjes knoppen.** De knoppen activeren namelijk de timers en andere elementen.
- **Begeleidt de korte groepsdiscussies.**
- Als workshopleider kan je zelf kiezen of je actief deelneemt aan de discussies, of dat je je opstelt als neutrale gespreksleider.

Statement invoeren en delen — De workshop sluit af met de formulering van een aantal gezamenlijke statements van de groep. Dit wordt online ingevoerd. Door de de e-mailadressen van de deelnemers in te voeren krijgt iedereen het statement per mail toegestuurd. Deze e-mailadressen worden slechts eenmalig gebruikt.

Het is ook mogelijk om het statement door te sturen naar de PO-Raad. Dit is niet verplicht. De PO-Raad vindt jullie reacties echter heel waardevol en hoort graag hoe jullie tegen digitalisering aankijken. Deze input wordt gebruikt om het beleid op digitalisering mede vorm te geven.

Vervolg stappen — Na het invullen en versturen van de statement krijg je een scherm met mogelijk

vervolg stappen te zien. Deze vallen uiteen in de volgende categorieën. 1) Het delen en gebruiken van de video's die je in de workshop hebt gezien. 2) Concrete vervolgstappen voor jou organisatie. 3) En verdiepende achtergrondinformatie bij de onderwerpen die zijn aangesneden tijdens de workshop. Zie ook: <http://bloomworkshop.nl/dossier/>

Vocabulaire — In de workshop komt regelmatig wat termen voorbij die niet gemeengoed zijn in de onderwijswereld. Termen uit de zakenwereld, ICT en futurologie, stel dat dit verwarring of onzekerheid veroorzaakt, bij deze een kort woordenlijstje zodat je als workshopleider in elk geval weet waarover het gaat, en aanspreekpunt kan zijn met vragen hierover.

Start-up: Een beginnend (vaak technologie) bedrijf dat voornamelijk draait op investeringsgeld

Scale-up: Een succesvolle start-up die doorgroeit en zo'n groot mogelijk internationale markt wil veroveren.

Edutech: Afkorting en samentrekking van Educatieve Technologie, soms ook Edtech.

Durfkapitalist/durfinvesteerder: Ook wel 'venture capitalist' iemand die veel geld in investeert in risicovolle ondernemingen.

CEO: Chief Executive Officer, of te wel de directeur van het bedrijf.

Futuroloog: Iemand die beroepsmatig en wetenschappelijk onderbouwd de toekomst onderzoekt.

Het geactiveerde woord: Hiermee wordt het computercode bedoeld. Taal die werk kan verzetten zoals in apps en software maar ook de aansturing van robots en AI.

Informatietechnologie: De term informatietechnologie wordt in de workshop in een grotere historische kader bekeken als verschillende vormen van media, zoals het gesproken en geschreven woord, die elk door hun mogelijkheden en beperkingen bepalend zijn voor hoe samenlevingen en culturen zich (kunnen) structuren.

Heel veel succes, plezier en inspiratie gewenst!